

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄR-DATABASEN

Ändra ej på fältnamnen!

Cirkulärnr: 09:25
Diariernr: 09/1812
Handläggare: Mona Fridell m.fl.
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2009-04-23
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2009–2012
Bilagor: Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2010–2012 (kommunspe-
cifik, endast till ekonomikontoren)

CIRKULÄR 09:25

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Mona Fridell m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2009–2012

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Förändring av anslaget för kommunalekonomisk utjämning
- Reviderad LSS-utjämning 2009
- Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2010–2012, bilaga 1.
- Nya instruktioner till modellen Skatter och bidrag.

Den samhällsekonomiska bilden

Vi befinner oss fortfarande i en situation där BNP minskar i Sverige och stora delar av vår omvärld. OECD-ländernas BNP beräknas på årsbasis minska med 3 procent 2009 och Sveriges BNP med knappt 4 procent. Effekterna av det höga svenska exportberoendet får spridningseffekter och efterfrågeutvecklingen i Sverige blir synnerligen dålig i år när även investeringar och hushållens konsumtion minskar jämfört med 2008.

Efter den extremt negativa BNP-utvecklingen under 2008 och 2009 följer oundvikligen en betydande försvagning på arbetsmarknaden, med både minskande arbetskraftsutbud och minskande sysselsättning som följd. I synnerhet minskar sysselsättningen i år och antalet sysselsatta, som mellan 2005 och 2008 ökade med 250 000, beräknas minska med lika mycket fram till 2010. Samtidigt beräknas arbetslösheten nästan fördubblas till knappt 12 procent 2010. Av den snabba försämringen på arbetsmarknaden följer en avtagande löneökningstakt, samtidigt som inflationen både i år och 2010 klart kommer att ligga under Riksbankens inflationsmål. För en stor del av arbetsmarknaden är parterna låsta av centrala avtal en bit in på 2010, men därefter kommer avtal och utfall att innebära en ännu lägre löneökningstakt.

Tabell 1. Valda nyckeltal
Procentuell förändring om inte annat anges

	2008	2009	2010	2011	2012
BNP	-0,2	-3,8	0,7	2,6	3,2
Antal sysselsatta	0,6	-3,4	-2,1	0,6	1,3
Arbetslöshet ¹	6,3	9,6	11,5	10,7	9,3
Antal arbetade timmar	0,9	-3,8	-2,3	0,4	1,2
Timplön	4,8	3,4	2,6	2,3	2,3
Konsumentpriser (KPI)	3,4	0,0	0,7	1,9	2,0

¹I procent av arbetskraften.

Källor: Konjunkturinstitutet, SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

En utförligare beskrivning av det samhällsekonomiska läget presenteras i Makro-Nytt 02/09.

Mycket svag skatteunderlagstillväxt

Skatteunderlagsprognosen är baserad på den samhällsekonomiska bild som sammanfattas ovan. Skatteunderlagets ökningstakt bromsar in dramatiskt i år, se tabell 2. Utvecklingen nästa år ser ut att bli nästan lika svag. Därefter tilltar skatteunderlagstillväxten successivt, men 2012 har den fortfarande inte nått upp till ökningstal i nivå med de starka åren 2006–2008.

Tabell 2. Skatteunderlagstillväxt 2008–2012 samt bidrag från olika komponenter
Procentenheter

	2008	2009	2010	2011	2012
Summa exkl. regelförändringar, %	4,9	1,1	1,1	2,5	3,7
Summa	5,0	0,8	1,1	2,5	3,7
Bidrag till förändringen, procentenheter					
Timplön	3,7	2,6	2,0	1,7	1,7
Sysselsättning	0,7	-2,9	-1,7	0,3	0,9
Sociala ersättningar	0,4	2,1	0,7	0,4	1,0
Övriga inkomster	0,3	-0,1	0,0	0,1	0,2
Avdrag	0,0	-0,9	0,1	-0,1	-0,1

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Det är framförallt omsvängningen i antalet arbetade timmar som håller tillbaka skatteunderlagstillväxten i år men även en dämpning av löneökningarna bidrar. Dessutom leder den höga inflationstakten 2008 till en ovanligt stor höjning av grundavdragen 2009, vilket dämpar ökningen av skatteunderlaget. Detta motverkas delvis av att inkomsterna av såväl arbetsmarknadsersättningar som pensioner ger större bidrag till skatteunderlaget 2009 än 2008.

Nästa år bromsas sysselsättningsfallet upp men löneökningstakten väntas avta ytterligare. Till följd av den automatiska balanseringen av de allmänna pensionerna blir dessutom indexeringen av pensionerna negativ (se cirkulär nr 09:10). Den låga inflationen i år innebär också en ovanligt liten ökning av avdragen 2010.

Mot slutet av perioden medför konjunkturåterhämtningen att läget på arbetsmarknaden förbättras. Det ger en positiv effekt på skatteunderlaget som 2012 förstärks ytterligare av att den automatiska balanseringen av pensionerna ger en extra skjuts åt pensionsinkomsterna detta år.

Stor nedrevidering jämfört med förra prognosen

Jämfört med den prognos Förbundet presenterade i februari (se cirkulär nr 09:10) innebär den nya bedömningen en stor nedrevidering. Den ekonomiska statistik som kommit de senaste månaderna visar på ännu svagare konjunkturutveckling än vi trodde i februari. Den nu aktuella bedömningen är att sysselsättningsminskningen 2009–2010 blir mer omfattande än enligt februariprognosen och att återhämtningen 2011–2012 blir relativt måttlig. Löneökningstakten beräknas bli den lägsta på länge. I likhet med andra prognosmakare har även SKL därför ännu en gång tvingats revidera ner sin prognos, med mycket svag skatteunderlagstillväxt som följd. En betydande del av nedjusteringen beror emellertid på svagare pris- och löneutveckling. Det betyder att den reala effekten inte är lika stor som den nominella.

Jämförelse med andra prognoser

Mot bakgrund av den stora osäkerhet som råder om de närmaste årens ekonomiska utveckling är skillnaden mellan Förbundets, regeringens och Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognoser förhållandevis liten, se tabell 3.

Tabell 3. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2008	2009	2010	2011	2012	2008–2012
SKL, apr 2009	5,0	0,8	1,1	2,5	3,7	13,6
VP09, apr 2009	5,2	0,6	0,6	2,0	3,1	12,2
ESV, mars 2009	5,0	0,9	0,4	2,1	2,6	11,5
SKL, feb 2009	5,0	2,3	1,6	3,7	6,0	20,0

Samtliga tre prognosmakare förutser en mycket svag skatteunderlagstillväxt i år och nästa år. Även för 2011 och 2012 är bedömningen likartad, även om SKL är lite mindre pessimistisk än de båda övriga. Den viktigaste förklaringen till differensen mellan prognoserna är olika uppfattning om hur mycket sysselsättningen kommer att minska.

Såväl SKL som ESV har beaktat den automatisk balanseringen av de allmänna pensionerna. Regeringen valde i vårpropositionen att utgå från ett balanstal på 1,0 för 2010–2012, i avvaktan på Försäkringskassans analys av balanstalets konstruktion och funktion. Det innebär att den så kallade bromsen dämpar pensionsinkomsterna i SKL:s och ESV:s prognos men inte i regeringens.

Kommunalekonomisk utjämning

Tillskott

Enligt förslag i regeringens Vårproposition 2009 ligger nivån på det generella statsbidraget till kommuner och landsting fast på 2009 års nivå för 2010. Från 2011 tillförs anslaget för kommunalekonomisk utjämning 5 miljarder varav 3,5 miljarder avser kommunerna. Nivåhöjningen ligger fast även 2012.

Omföringar

32 miljoner kronor avseende finansiering för tillsyns- och tillståndsgivning enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade flyttas till utgiftsområdet hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Tillfälligt konjunkturstöd

För 2010 skjuter regeringen till ett engångsbelopp, i det nya anslaget tillfälligt konjunkturstöd, på 7 miljarder, varav 4,9 miljarder avser kommunerna, för att mildra effekterna av den ekonomiska krisen. Bidraget betalas ut i december 2009 men avser 2010. *Eftersom anslaget är tillfälligt ingår det inte i bilaga 1 eller i modellen Skatter och bidrag.*

Tabell 4. Kommunalekonomisk utjämning

Miljoner kronor

	2010	2011	2012
Totalt enligt BP 2009 cirkulär 08:66	47 726	47 946	47 946
<i>Kommunalekonomisk utjämning 1:1</i>			
Generellt		3 500	3 500
Tillsyns- och tillståndsverksamhet enl. SoL & LSS	-32	-32	-32
Summa kommunalekonomisk utjämning	47 694	51 414	51 414
<i>Tillfälligt konjunkturstöd 1:4</i>			
Konjunkturstöd 2010	4 900		
Totalt	52 594	51 414	51 414

Tabell 5. Kommunalekonomisk utjämning

Kronor per invånare

	2010	2011	2012
Totalt enligt BP 2009 cirkulär 08:66	5 128	5 124	5 100
<i>Kommunalekonomisk utjämning 1:1</i>			
Generellt		374	372
Tillsyns- och tillståndsverksamhet enl. SoL & LSS	-3	-3	-3
Summa kommunalekonomisk utjämning	5 125	5 495	5 469
<i>Tillfälligt konjunkturstöd 1:4</i>			
Konjunkturstöd 2010	527		
Totalt	5 652	5 495	5 469

Slutavräkningar 2008–2009

Slutavräkning 2008

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2 (ersätter 4:1), ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december. Vår prognos i december visade en ökning av skatteunderlaget med 5,3 procent för 2008. Med denna bedömning av skatteunderlaget blev rekommenderad uppbokning för 2008 minus 242 kronor per invånare den 1.11.2007.

SKL:s reviderade prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 5,0 procent för 2008. Med denna lägre uppräkningsfaktor blir prognosen för avräkning 2008 minus 344 kronor, vilket medför en korrigeringsfaktor på minus 103 kronor per invånare 1.11 2007 i bokslut 2009.

Slutavräkning 2009

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2008 och 2009 till 6,0 respektive 4,0 procent i budgetpropositionen i år. Uppräkningsfaktorerna är väsentligt högre än SKL:s prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2009 blir minus 1 492 kr per invånare den 1.11 2008.

Regleringsbidrag/avgift

Sveriges Kommuner och Landsting har gjort en bedömning av regleringsposten för åren 2008 till 2012, se tabell 6 och 7. Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämnings
- Riksdagens beslut av ram för anslaget kommunalekonomisk utjämning, samt
- Utvecklingen av kostnaderna för införandereglererna.

Tabell 6. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2009 till 2012

Miljoner kronor

	2009	2010	2011	2012
Inkomstutjämning, netto (+)	50 281	48 805	50 024	51 876
Strukturbidrag (+)	1 525	1 534	1 542	1 550
Införandebidrag (+)	192	90	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	51 997	50 429	51 567	53 426
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	47 456	47 694	51 414	51 414
Differens → Regleringspost (2)–(1)	–4 528	–2 735	–153	–2 012

Tabell 7. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2009 till 2012
Kronor per invånare

	2009	2010	2011	2012
Inkomstutjämning, netto (+)	5 436	5 244	5 346	5 518
Strukturbidrag (+)	165	165	165	165
Införandebidrag (+)	21	10	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	5 622	5 419	5 511	5 683
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	5 131	5 125	5 495	5 469
Differens → Regleringspost (2)-(1)	-490	-294	-16	-214

Orsaken till att regleringsposten är negativ under perioden är att statens anslag till den kommunalekonomiska utjämningen inte ökar i samma takt som kostnaden för att upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämningen.

Reviderad LSS-utjämning 2009

SCB har i början av mars skickat ut ett reviderat underlag kring LSS-utjämningen för 2009. Sedan föregående beräkning har RS-uppgifterna reviderats för en kommun och insatsstatistiken för tre kommuner. Detta medför även små följd effekter för flertalet andra kommuner. Det reviderade utfallet syns i bilaga 1 eller på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2010–2012

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2010–2012. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i bilaga 1. Av tabell 8 framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i bilaga 1 eller inte.

Tabell 8. Specificering av vissa statsbidrag åren 2009–2011

Statsbidrag		2009	2010	2011	Läs mer i cirkulär
Tillfälligt konjunkturstöd	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	09:23
	Belopp		4900		Mnkr
			527		Kr/inv
Äldreomsorg anhörigstöd	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	09:23
	Belopp	150	300	300	Mnkr
		16	32	32	Kr/inv
Yrkesvux 400 nya platser	I bil 1?	Nej			09:23
	Belopp	16,7			Mnkr
Komp förhöjt grundavdrag	I bil 1?	Ja	Ja	Ja	08:66
	Belopp	1280	1280	1280	Mnkr
		139	138	137	Kr/inv
Barnomsorgspeng	I bil 1?	Ja	Ja	Ja	08:66
	Belopp	135	220	220	Mnkr
		15	24	24	Kr/inv
Allmän förskola 3-åringar	I bil 1?	–	Ja	Ja	08:66
	Belopp	–	220	440	Mnkr
			24	48	Kr/inv
Höjt förbehållsbelopp SoL	I bil 1?	Ja	Ja	Ja	08:66
	Belopp	100	100	100	Mnkr
		11	11	11	Kr/inv
Undervisning till asylsökande barn	I bil 1?	Ja	Nej	Nej	08:66
	Belopp	50	–	–	mnkr
		5			Kr/inv.
Nationella ämnesprov	I bil 1?	Ja	Ja	Ja	08:66
	Belopp	56	56	56	Mnkr
		6	6	6	Kr/inv
Yrkesvux (utbildningsdelen)	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	08:66
	Belopp	124	250	376	Mnkr
Förskolelyftet	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	08:66
	Belopp	200	200	200	Mnkr
Satsning psykiatri ¹	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	08:66
	Belopp	900	900	900	Mnkr
Kommunal fastighetsavgift	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	12 060	12 060	Prognos	Mnkr
					Kr/inv
Läsa–SkriVA–Räkna-satsning i skolan	I bil 1?	Nej	Nej	–	07:44
	Belopp	250	500	–	Mnkr
Skapande Skola-satsning	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	57	59	59	Mnkr

¹ Beloppet avser satsningar i såväl landsting som kommuner.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 09:10) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Ny statsbidragsram
- Reviderad LSS 2009

Beräkningarna bygger i övrigt på 2009 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar, ange dessa via e-post till: mona.fridell@skl.se .

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2009–2013 med hjälp av modellen Skatter och bidrag

Med hjälp av modellen kan du se kommunens intäkter efter olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är 2 500 kronor för nytillkomna användare och 1 300 kronor för de som uppdaterar modellen.

Beställningen kan göras från vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Budget- och planeringsförutsättningar, Skatter och bidrag.

Modellen ”Skatter och bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen

- Uppdateringsfil_09025nr2.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen, eller läs det papper som skickades ut i samband med att modellen skickades ut, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Kommuner som uppdaterar modellen som vanligt behöver göra nedanstående förändringar i **blad 2 Indatabladet**. För att ändra i modellen *måste man ta bort bladets skydd*. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver ”kommun”.

- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna B9 till G9. Beloppen syns i tabell 2, andra raden. År 2013 kan värdet sättas till 3,7
- Skriv in justerad statsbidragsram för åren 2010–2013 i cellerna D32–G32. Beloppen är: 47693,991; 51413,991; 51413,991; 51413,991

OBS! Det tillfälliga konjunkturstödet för år 2010 ingår inte i statsbidragsramen.

- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget netto åren 2010 till 2013 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 48804,871; 50024,117; 51875,843; 53796,066
- Skriv in ny prognos för konsumentprisindex i cellerna B54–F54. värden finns i tabell 1, rad 6.
- Skriv in reviderad LSS-utjämningsbidrag 2009 och prognos 2010 (2009 års belopp exklusive tillfälligt införandebidrag) i cellerna C70 och D70. Eventuell formel ska skrivas över. Beloppen finns i bilaga 1, rad 22 i kolumnen för Basdata (=2009) och 2010. Cirka 40 kommuner är inte berörda av förändringen.
- Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter**:
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över korrigeringen av slutavräkningen för år 2008 i cell H28 (–103 kr/inv.).
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2009 års inkomster i cell H30 (–1492 kr/inv.).

Efter att ha gjort ändringen *bör skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet ”kommun”.

Tidpunkter under 2009

- 6–7 maj Finansdagarna 2009, Stockholm
- 5–6 maj ERFA-dagarna, Stockholm
- 12–13 maj ERFA-dagarna, Umeå
- 13 maj Vi presenterar *Ekonomirapporten. Maj 2009*
- prel* 13 aug Ny skatteunderlagsprognos
- 15 sep Kurs i utjämningsystemet och Modellen Skatter & Bidrag,
Stockholm
- 21 sep Regeringen presenterar Budgetpropositionen
- prel* 1 okt Ny skatteunderlagsprognos
- prel* 17 dec Ny skatteunderlagsprognos

Gör som 300 andra kommunalekonomer: Prenumerera gärna på vår löpsedel på www.skl.se, även den under Vi arbetar med, Ekonomi. Där finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10, Derk de Beer (utjämningsystemet, statsbidrag) 08-452 77 42, Signild Östgren (LSS-utjämning) 08-452 77 45 Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Anders Brunstedt (makroekonomi) 08-452 77 56, Håkan Hellstrand (makroekonomi) 08-452 78 19, Göran Wallin (makroekonomi) 08-452 77 39. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Signild Östgren

Mona Fridell

Bilaga

Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2009–2011 (kommunspecifik, endast till ekonomikontoren)